

Söz öncesi iletişim gelişimi-2

Dr. Meral Çilem Ökcün-Akçamuş

Taklit

- Taklit esasında bir iletişim davranışı değil bir sosyal etkileşim davranışıdır.
- Yetiřkin insanlar ve çocuklar, birçok yeni davranışı çok fazla çaba harcamadan diğer insanları gözlemleyerek öğrenirler.
- Gözlemleyerek öğrenmenin temeli olan taklit, kültürel bilginin kazanımını ve kültürel öğrenmeyi doğrudan etkileyen bir beceridir.
- Küçük çocuklar sözel dilin ediniminden önce kendi kültürlerinin birer üyesi olarak nasıl davranacaklarına ilişkin bu bilgileri taklit yoluyla kazanmaya başlarlar.

Taklit Ne Zaman Gelişir

Fig. 1. Sample photographs from videotape recordings of 2- to 3-week-old infants imitating (a) tongue protrusion, (b) mouth opening, and (c) lip protrusion demonstrated by an adult experimenter.

Taklit Ne Zaman Gelişir?

- 6. hafta

Taklit Türleri

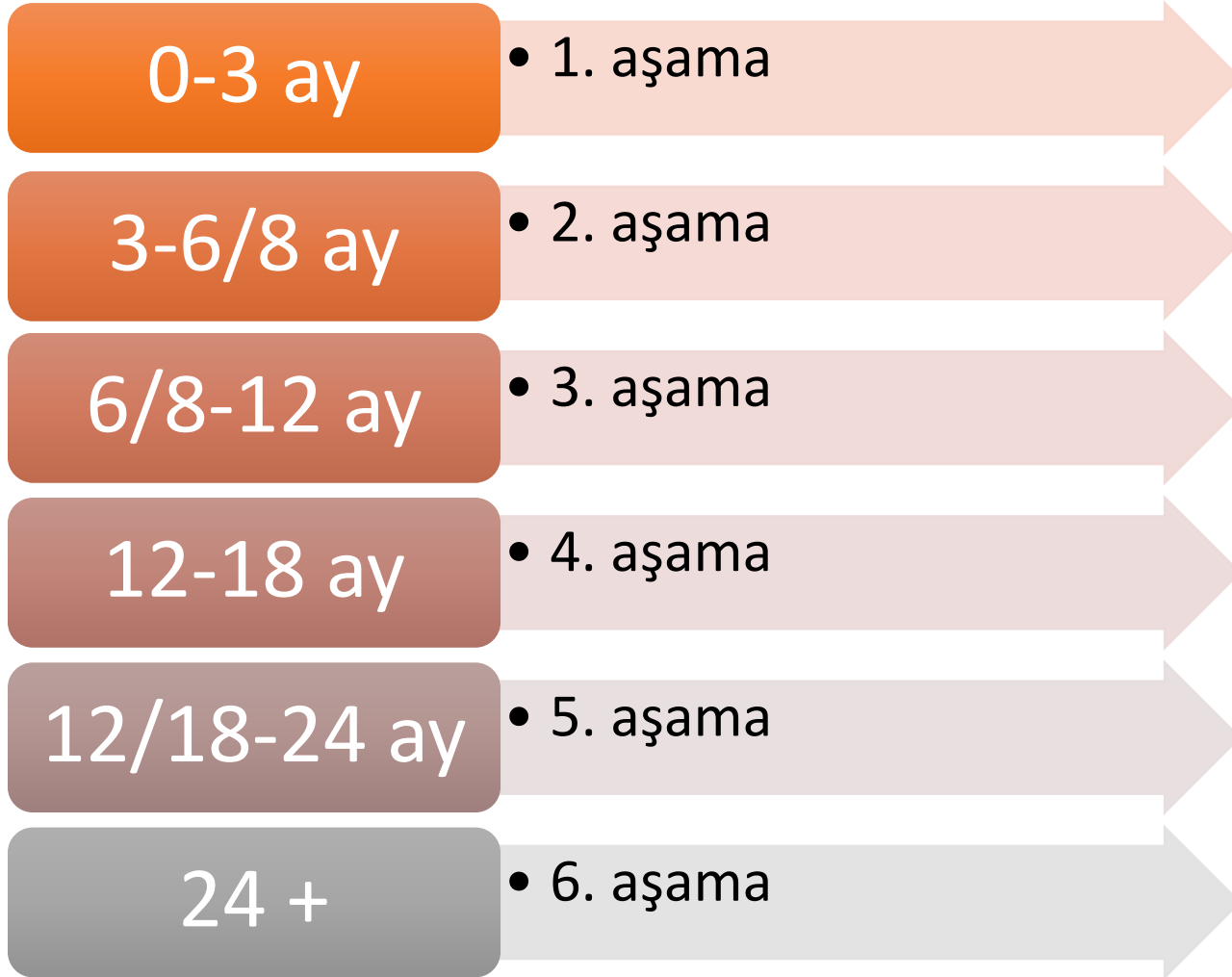
- İşlevlerine göre
  - Öğrenme amaçlı
  - Sosyal etkileşim amaçlı

- Türlerine göre
  - Anında
  - Gecikmiş
  - Ertelenmiş

Taklit Nedir?

- Taklit sadece gözlemlenen davranışların kopyalanması/tekrar yapılması mıdır?
- Bebekler her gördükleri davranışları taklit ederler mi?
- Taklit değerlendirilmesi ve öğretimi nasıl yapılandırılmalı?

Söz öncesi iletişim gelişimine genel bakış

Genel olarak...

İletişim Gelişimi 1. Aşama

0-3 ay

- Davranışlar bebeğin kontrolünde değildir, fakat bebeğin genel durumunu yansıtır
- Ebeveynler bebeğin durumunu davranışlarından anlarlar
  - Bedensel hareketler
  - Yüz ifadeleri
  - Sesler

İletişim Gelişimi 1. Aşama

0-3 ay

- 1. ayda ebeveynle göz teması kurma,
- 2. ayda konuşmalara karşılık olarak gülme
- 3. ayda annelerine yabancı kişilerden daha fazla seslendirme ile karşılık verme gelişir.
- Karşılıklı etkileşim örüntüleri önemli
- Ebeveynlerin amaçlı davranışlarmış gibi davranmaları ve karşılık vermeleri önemlidir

2. Aşama 3-8 ay

- Davranışlar bireyin kontrolü altındadır fakat amaçlı iletişim başlamamıştır.
- Ebeveynler çocuklarının gereksinimlerini ve isteklerini çocuğun davranışlarından anlarlar.
  - Yüz ifadeleri
  - Sesletimler
  - Bedensel hareketler
  - Göz kontağı

3. Aşama 6/8-12 ay

- Sembol öncesi uzlaşımaya dayalı olmayan davranışlar iletişim amaçlı kullanılır.
- İletişimsel davranışlar sembol öncesidir.
  - Neden sembol öncesi ve uzlaşımaya değil?
- İletişimsel Davranışlar
  - Vücut hareketleri
  - Sesletimler
  - Yüz ifadeleri
  - Basit jestler

4. Aşama 12-18 ay

- Uzlaşımaya dayalı sembol öncesi davranışlar iletişim amaçlı kullanılır
- Uzlaşımaya dayalı jestlerin kullanımını gelişimle birlikte devam eder.
- Jestler kültüre göre değişiklik gösterebilir.
- İletişimsel davranışlar
  - Gösterme
  - Başı ile onaylama-reddetme
  - El sallama
  - Kucaklama
  - Koordineli olarak istenilen nesneden kişiye bakma

4. Aşama 12-18 ay

- Bir yaş döneminde çocuklar, ebeveynin baktığı yere bakma, nesnelere yetişkinin davrandığı gibi davranma, iletişimsel jestleri kullanarak yetişkinin ilgisini yönlendirme davranışları gösterirler.
- Bu becerileri sözel dil becerilerinin gelişimi izler.

5. Aşama 12/18-24 ay

- Gerçek nesnelere ilişkin semboller iletişim amaçlı kullanılır
  - Somut semboller kullanılabilir. Bunlar, varlıklara ilişkin olan ve onlar gibi görünen, ses veren, onlar gibi hissettiren sembollerdir.
  - Bir çok çocuk somut sembolleri kullanmadan doğrudan sözcük kullanımlarına geçebilir.
  - Bazı çocuklar ise soyut sembellere geçiş sürecinde somut sembolleri kullanırlar
    - Jestler ve sözcüklerle birlikte kullanılabilir.

5. Aşama 12/18-24 ay

- 12-18 ay kelime –jargon
- 18. aya doğru çocuk yaklaşık 50 sözcük üretir ve cümle kullanımları başlar.
- Soyut semboller iletişim amaçlı kullanılır
  - Temsil ettikleri varlıkla benzerlik göstermezler ve uzlaşımaya dayanırlar. Bu nedenle soyut sembollerdir.

6. Düzey-dil; 24+ Ay

- İki yada üç sembol gramer kurallarına göre birleştirilerek kullanılır.
- Sembol birleşimlerinin sıralanışına göre ifade ettikleri anlam değişir.
- Normal gelişen çocuklarda 24 aylık dönemde başlar.

TEŞEKKÜRLER!!!

meralcilem@gmail.com